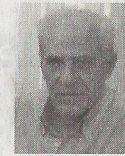

Ελλειμμα πολιτικής στη διαχείριση του νερού στη Θεσσαλία

6 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ | ΤΡΙΤΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2020

* Από τον Κώστα Γκούμα

Η αρδευτική περίοδος για τη Θεσσαλία βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Πολλά τα προβλήματα και οι ανησυχίες των φορέων καταγράφονται στις σχετικές συσκέψεις, κατά μείζονα λόγο που η φετινή υδρολογική χρονιά, με τις περιορισμένες χιονοπτώσεις - βροχοπτώσεις, οδηγεί σε δυσμενείς προβλέψεις για την επάρκεια αρδευτικού νερού σε όλους. Όπως αναφέρει ρεπορτάζ (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 8/5) από σύσκεψη στην Καρδίτσα, οι δύο μοναδικοί αξιόλογοι όγκου ταμιευτήρες στη Δυτική Θεσσαλία, εκείνες του Ν. Πλαστήρα (επί της λεκάνης Αχελώου) και του Σμοκόβου (επί της λεκάνης Πννειού), θα προσφέρουν φέτος ιδιαίτερα μειωμένες ποσότητες νερού, κατά 46 και 32 εκατ. μ3, αντίστοιχα.

Και δεδομένου ότι επί σειρά ετών δεν υλοποιήθηκαν σημαντικά έργα και μέτρα για την αντιμετώπιση των υδατικών ελλειμμάτων, αναμένεται μια δύσκολη αρδευτική περίοδος. Για ακόμα μια χρονιά (με την ανοχή των αρχών), οι καλλιέργειες θα κινηθούν στον γνωστό μονόδρομο: «όπου βρείτε νερό χρησιμοποιήστε το, συγκρατήστε το με πρόχειρα φράγματα και αντλήστε το από τα ποτάμια μέχρι την τελευταία σταγόνα, αντλήστε από τους υπογείους υδροφορείς όσο αντέχουν τα μηχανήματά σας και οι τσέπες σας, όρια δεν υπάρχουν».

Είναι χαρακτηριστικό ότι για πρόχειρα φράγματα σε Πννειό και Ενιπέα δαπανώνται κάθε χρόνο (από Περιφέρεια - πριν Νομαρχία) 300 - 350 χιλ. ευρώ (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 17/5). Πρόκειται για πρόχειρες υποδομές ταμίευσης νερού (κόστισαν 8-10 εκατ. ευρώ

τα τελευταία 25 χρόνια) που είναι μεν αναγκαίες σε περιόδους λειψυδρίας, αλλά ταυτόχρονα είναι εξαιρετικά καταστροφικές για τα επιφανειακά υδατικά οικοσυστήματα και το περιβάλλον.

Για όλα αυτά τα προβλήματα έχουν επανειλημμένα υποδειχθεί λύσεις από φορείς και επιστήμονες. Έγιναν επισημάνσεις για οικολογική καταστροφή, για οικονομικές επιπτώσεις στον πρωτογενή (και όχι μόνο) τομέα, για μείωση ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων, για προϊόσα μείωση της απόδοσης των εδαφών και την εγκατάλειψη πολύτιμων γεωργικών εκτάσεων.

Παράλληλα, υποβλήθηκαν προτάσεις εκσυγχρονισμού και βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης των υδάτων.

Συμπερασματικά, προτάσεις για διέξοδο υπάρχουν και διατυπώνονται από ΟΛΕΣ τις πλευρές. Το ζήτημα είναι πώς «υποδέχονται» τις προτάσεις αυτές οι αρμόδιοι στην Κεντρική Διοίκηση, αλλά και την Αυτοδιοίκηση. Στην καλύτερη περίπτωση τις διαβάζουν, ενώ, κάποιες φορές, τις συμπεριλαμβάνουν και στους χαιρετισμούς που κάνουν στις εκδηλώσεις όπου παρευρίσκονται (συνέδρια, ημερίδες κ.α.), αλλά στην πράξη ελάχιστα βήματα γίνονται.

Δεν είναι, για παράδειγμα, τυχαίο που η Ελληνική Πολιτεία καθυστέρησε επί 10 χρόνια (!) να ενσωματώσει ουσιαστικά στη νομοθεσία της τα προβλεπόμενα από την Οδηγία 60/2000 της Ε.Ε. Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων (ΣΔΥ) και την υποχρέωση για αναβάθμιση των Υδατικών Οικοσυστημάτων

(ΥΟ), τα περισσότερα εκ των οποίων βρίσκονται σε ΚΑΚΗ κατάσταση, όπως πιστοποιούν τα εγκεκριμένα ΣΔΥ (2014 και 2017).

Χαρακτηριστική είναι και η αντιμετώπιση που επιφύλαξαν στη θεσμικού χαρακτήρα πρόταση (διατυπωμένη από φορείς της Θεσσαλίας, σε ημερίδα του Δήμου Λάρισας και της ΔΕΥΑΛ, εδώ και 38 χρόνια !!) για τη δημιουργία, κατά υδατικό διαμέρισμα, ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης υδάτων, στη βάση επιτυχημένων μοντέλων άλλων χωρών.

Η προηγούμενη κυβέρνηση (ΣΥΡΙΖΑ) αγνόησε πλήρως τις προτάσεις μας αυτές και ασχολήθηκε με πολύ ... σοβαρότερα θέματα, όπως π.χ. να ΑΚΥΡΩΣΕΙ τα έργα Αχελώου.

Η νέα Κυβέρνηση (ΝΔ) είχε μια ευκαιρία, με το Ν/Σ για το περιβάλλον, που ήδη έγινε νόμος του κράτους. Δυστυχώς ούτε το επιτελείο του Υπουργού (στον οποίο η ΠΕΔ και άλλοι φορείς υπέβαλαν την πρόταση), ούτε ΚΑΝΕΙΣ πολιτικός ή Αυτοδιοικητικός παράγων της Θεσσαλίας ενδιαφέρθηκε για αυτό το τόσο σημαντικό θέμα.

Όλοι παραβλέπουν ή διαστάζουν να αγγίξουν το ακανθώδες θέμα της ανεξέλεγκτης χρήσης των υδάτων και των ελλειμμάτων που δημιουργούνται, αποδέχονται σχεδόν αδιαμαρτύρητα αυτήν την άθλια πραγματικότητα και θα έλεγε κανείς πως όλα οφείλονται στην «κακή μας μοίρα».

Δεν συμβαίνει το ίδιο όμως σε όλους τους τομείς. Είναι γνωστή η πολύ αυστηρή διαχείριση που εφαρμόζεται στα ελλείμματα

του τομέα της Οικονομίας, με τον εκάστοτε Υπουργό να «κοιμάται και να ξυπνάει» με την αγωνία μήπως αυξηθούν τα μεγέθη των δαπανών, ενώ παράλληλα αναζητά τρόπους για την αύξηση των εσόδων.

Στην ίδια λογική, θα έπρεπε τα παραγωγικά Υπουργεία Υποδομών και Αγροτικής Ανάπτυξης, να μην παραβλέπουν το καταγεγραμμένο (στο ΣΔΥ) υδατικό έλλειμμα της Θεσσαλίας (εκατοντάδες εκατ. μ3 νερού), να προωθούν τα αναγκαία έργα (ταμίευσης, αγωγών μεταφοράς-διανομής νερού κ.ά.), αλλά και πολιτικές εξοικονόμησης για τη μείωση των υδατικών ελλειμμάτων. Κλείνοντας, και ανεξάρτητα από τα παραπάνω, μιας και ο δρόμος για την επίλυση του υδατικού είναι δύσκολος και μακρύς, θεωρούμε πως ποτέ δεν είναι αργά.

Έστω και τώρα, εάν οι έχοντες την ευθύνη το επιθυμούν και το κρίνουν αναγκαίο, όλοι οι επιστημονικοί και παραγωγικοί φορείς της Θεσσαλίας, ως γνωστόν, βρίσκονται στη διάθεση των πολιτικών και αυτοδιοικητικών στελεχών, ανεξάρτητα από πολιτικές απόψεις, και προσφέρονται για μια συντονισμένη κοινή προσπάθεια, είτε για υλοποίηση μέτρων, δράσεων και έργων που πρέπει οπωσδήποτε να υλοποιηθούν στη Θεσσαλία.

Οι δύσκολοι καιροί επιβάλλουν μια τέτοια κοινή δράση!

* Ο Κώστας Γκούμας είναι γεωπόνος, πρ. δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων, πρ. πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/Κ.Ε.